

Consells sobre la IA generativa i altres eines per traduir i corregir textos

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI
Servei Lingüístic i de Publicacions

Taula de continguts

1. Quins tipus de traduccions hi ha?	3
1.1. Traducció humana professional	3
1.2. Traducció de xarxes neuronals.....	3
1.3. Traducció amb assistents d'IA generativa.....	4
2. Què he de tenir en compte a l'hora de traduir, corregir o redactar un text?	5
2.1. Dades sensibles	5
2.2. Per a traduccions.....	6
2.3. Per a correccions o redaccions de textos.....	7
3. Quina és la millor combinació d'eines?	8
3.1. Quadre de recursos recomanats.....	8
3.2. Preguntes freqüents sobre fluxos de treball.....	8
4. Quines pràctiques són recomanables quan utilitzem la IA?	10
4.1. Principi de supervisió humana.....	10
4.2. Punts forts.....	10
4.3. Punts febles	10
4.4. Dades personals i altres dades sensibles.....	10
4.5. Iteració.....	11
5. Quines indicacions (<i>prompts</i>) podeu utilitzar?.....	12
5.1. Indicacions generals.....	12
5.2. Indicacions relacionades amb la traducció de textos	12
5.3. Indicacions per a correcció de textos.....	13
6. Quines eines podeu fer servir?.....	15
6.1. Traducció automàtica (xarxes neuronals).....	15
6.2. Revisió i correcció de textos	15

La intel·ligència artificial (IA) generativa ha arribat a les nostres vides amb molta força, i una de les de les funcions més populars que té és la manipulació de textos: els assistents d'IA tradueixen, resumeixen, extreuen informació... com per art de màgia. També tenim traductors automàtics consolidats, com Google Translate, Softcatalà i DeepL. A més, hi ha els professionals de correcció i traducció de textos, que a la URV som el Servei Lingüístic i de Publicacions.

Sovint no hi ha un criteri clar sobre quines eines o serveis són adients per a cada situació. Aquest document aporta informació sobre diferents opcions disponibles, per tal que el PTGAS i el PDI de la URV pugueu prendre decisions informades sobre eines i serveis de traducció i correcció de textos relacionats amb les tasques professionals.

En tot cas, la qualitat del text original té un paper molt important. Com més ben escrit estigui, més opcions hi ha que les versions traduïdes o corregides tinguin la qualitat desitjada, tant si es fan servir eines digitals com si s'encarrega la feina a serveis professionals.

1. Quins tipus de traduccions hi ha?

1.1. Traducció humana professional

Els professionals de la traducció analitzen, avaluen i prenen decisions personalitzades per al text en conjunt i per a cada un dels seus elements. Garanteixen no només la qualitat lingüística del text traduït (gramàtica, terminologia, claredat, estil, cohesió interna, puntuació, convencions, etc.), sinó també que la informació del text traduït coincideixi amb la del text original. D'alguna manera, una traducció humana és com un vestit a mida.

1.2. Traducció de xarxes neuronals

Els traductors de xarxes neuronals (Google Translate, Softcatalà, DeepL, etc.) són traductors automàtics basats en models bilingües, és a dir, han estat ensinistrats, per exemple, amb un text en anglès i la seva traducció al català. Això produeix traduccions fidels al text original, però que poden contenir errades gramaticals i un estil encarcerat (sovint amb expressions calcades del text original). Actualment aquests traductors fan servir IA per millorar la qualitat del text traduït.

1.3. Traducció amb assistents d'IA generativa

Els assistents d'IA generativa o models de llenguatge grans tenen com a funció principal generar contingut. En comparació amb els traductors neuronals, quan els assistents tradueixen un text creen textos traduïts amb una gramàtica més correcta i una terminologia més acurada.

No obstant això, cal tenir en compte que aquestes traduccions potser no són fidels al contingut del text original, és a dir, que de vegades el text traduït inclou informació generada per la IA que no figura al text original. A més a més, els assistents d'IA generativa tendeixen a utilitzar massa algunes expressions i estructures. També poden tenir problemes per expressar algunes relacions d'idees.

Tant si traduïm amb assistents d'IA com amb traductors de xarxes neuronals, els resultats poden variar segons les llengües amb què treballem. Totes les eines funcionen millor quan la traducció es fa entre dues llengües properes (de català a castellà millor que de català a xinès, per exemple).

1.4. Eines de correcció

Hi ha eines específiques per corregir textos, com LanguageTool, DeepL Write, Microsoft Editor, Softcatalà i Grammarly. Basades en IA, estan dissenyades per detectar i eliminar errors lingüístics, i funcionen principalment a nivell de frase i paràgraf, la qual cosa vol dir que fan canvis a petita escala. Per tant, normalment no fan grans canvis, no generen contingut nou i són més respectuoses amb l'estil de l'autor.

D'altra banda, els assistents d'IA estan dissenyats per entendre i transformar o generar contingut. Això els fa potser menys precisos en punts concrets de correcció, però els permet, per exemple, reescriure textos sencers per a un públic determinat, detectar redundàncies (i eliminar-les, si cal) o modificar l'estructura del text.

2. Què he de tenir en compte a l'hora de traduir, corregir o redactar un text?

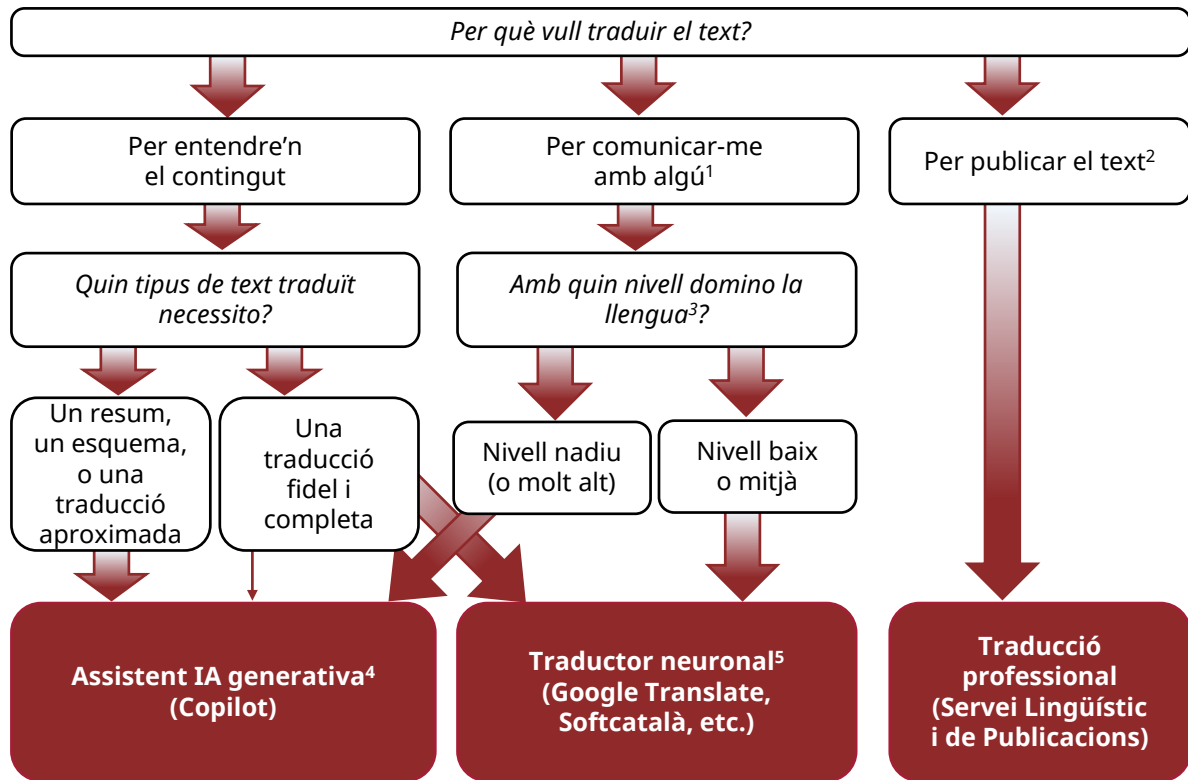
En aquesta secció trobareu unes infografies que us ajudaran a decidir quina eina o servei us serà més útil per a les vostres necessitats, a més d'un recordatori sobre dades personals.

2.1. Dades sensibles

És imprescindible que els textos que processeu amb IA no continguin dades personals o altres dades sensibles. La IA "aprèn" dels textos i, per tant, és com fer públiques aquestes dades. Si un text té noms, cal anonimitzar-lo, és a dir, treure'n tots els noms i dades personals.

2.2. Per a traduccions

Traduccions

1. Per exemple, he escrit un missatge o un esborrany d'un document intern en català per anar més ràpid (o perquè m'hi expresso millor) i ara el vull traduir a l'anglès.

2. Per exemple, he escrit un article de recerca en català perquè m'hi expresso millor i ara el necessito traduir a l'anglès.

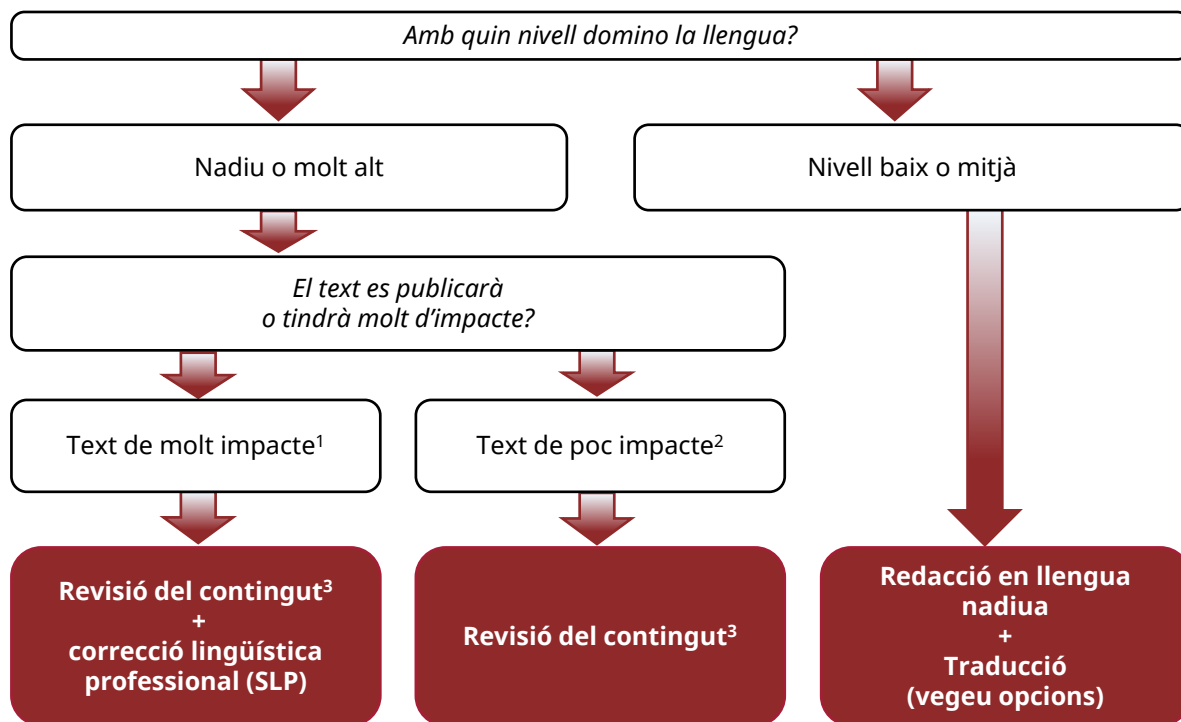
3. Llengua a la qual s'ha traduït el text.

4. El contingut pot contenir al·lucinacions (contingut inventat per la IA que no era al text original). Per detectar les al·lucinacions, cal tenir un domini molt alt d'ambdues llengües i fer una lectura detallada de tots dos textos.

5. El text pot tenir errades gramaticals i un estil poc fluid, i algunes parts potser no s'entenen bé.

2.3. Per a correccions o redaccions de textos

Correccions amb IA

1. Per exemple, articles de recerca i altres textos que es publicaran, seccions del web, missatges d'alt impacte institucional, etc.

2. Per exemple, actes, informes interns, correus, etc.

3. La revisió del contingut és responsabilitat de la persona que ha millorat el text amb la IA.

3. Quina és la millor combinació d'eines?

3.1. Quadre de recursos recomanats

Assistent d'IA (Copilot)	Traductor neuronal (Google Translate)	Traducció o revisió professional
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resumir textos propis o d'altres. ▪ Redactar més ràpidament (en una llengua que domineu; cal revisió de l'autor). ▪ Traduir i corregir documents interns (actes, informes, etc.; cal revisar-ne el contingut).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Entendre un text en un idioma desconegut o que domineu poc. ▪ Traduir documents interns (actes, informes, correus electrònics, etc.; cal revisar-ne el contingut)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Revisar text publicable (articles, web, etc.). ▪ Traduir text publicable. ▪ Traduir o revisar missatges d'alta importància institucional.

Apunt de confidencialitat: es recomana no fer servir cap eina d'IA per corregir textos amb informació confidencial (dades personals, patents, etc.), ja que les eines acostumen a aprendre de (i per tant, a quedar-se) la informació del textos que ajuden a traduir o corregir.

3.2. Preguntes freqüents sobre fluxos de treball

Puc escriure un text en català i millorar-lo amb Copilot?

Sí. El Copilot pot ser un gran aliat per millorar els nostres textos: no només per detectar i esmenar errors gramaticals, sinó també per ajudar-nos a expressar-nos amb més claredat.

Puc escriure un text en català, traduir-lo a l'anglès amb Google Translate i després revisar-lo amb Copilot?

Sí. És un flux de treball que pot extreure el millor de cada tipus d'eina. Sempre cal revisar el contingut creat. Una bona recomanació és no conformar-se amb la primera versió proporcionada per Copilot, sinó avaluar-la, trobar-hi punts de millora i demanar-li una nova versió refinada.

Puc escriure un text en català i traduir-lo amb Copilot?

Sí. És imprescindible que tingueu la capacitat d'avaluar el contingut del text traduït. Com que Copilot i els altres assistents d'IA generativa tenen tendència a crear contingut, és molt recomanable indicar-li que el contingut de la traducció ha de ser fidel al del text original per minimitzar el risc d'al·lucinacions.

Puc escriure un text en català, traduir-lo a l'anglès amb Google Translate (per exemple) i després demanar-ne la correcció al Servei Lingüístic i de Publicacions?

No és bona idea. Els traductors professionals avaluen cada text i decideixen la millor estratègia de traducció. Penseu que de vegades els textos traduïts amb traductors com el Google Translate no són gaire entenedors i cal refer paràgrafs sencers, amb la qual cosa al final és necessari un servei de traducció i no de correcció. Per tant, la recomanació és que sol·liciteu la traducció professional del català a l'anglès.

Puc escriure un text en català, traduir-lo a l'anglès amb Copilot (per exemple) i després demanar-ne la correcció al Servei Lingüístic i de Publicacions?

Sí, però només si primer reviseu el contingut del document de manera completa i detallada i teniu un coneixement de l'anglès prou alt com per comprendre tots els detalls del contingut creat per l'assistent d'IA. Els assistents d'IA tendeixen a no ser fidels al contingut del text original, ja que estan pensats per crear contingut, i per tant de vegades s'inventen coses. Un traductor o corrector professional únicament pot verificar la qualitat lingüística del text en anglès, però no pot verificar que el contingut sigui el mateix que el del text original en català. Per tant, aquesta recomanació només és vàlida per a textos que es publicaran sols en anglès. Si el text s'ha de publicar tant en català com en anglès, cal una traducció professional.

4. Quines pràctiques són recomanables quan utilitzem la IA?

4.1. Principi de supervisió humana

Segons el principi de supervisió humana, cal que superviseu tot el contingut que hàgiu creat o modificat amb l'ajuda de la IA. Per tant, sempre que feu servir un assistent d'IA per crear, revisar o traduir un text o un altre tipus de material, heu de revisar-lo per comprovar la veracitat del contingut. El Servei Lingüístic i de Publicacions pot revisar la qualitat lingüística del text, però el contingut és responsabilitat de l'autor o de la persona que ha modificat el text amb IA.

4.2. Punts forts

La IA generativa és molt útil per manipular textos (fer resums i taules, modificar el registre lingüístic, ampliar informació, etc.), i això inclou millorar textos propis. Podeu demanar-li que us faci un resum del vostre text, que detecti (i corregeixi) problemes d'ortografia i gramàtica, o que us ajudi a redactar un paràgraf amb més claredat o tenint en compte un públic concret.

4.3. Punts febles

Ara com ara, la IA generativa acostuma a tenir problemes per expressar relacions d'idees correctament. Per exemple, la IA pot expressar una relació de causa-efecte entre dues idees que no tenen aquesta relació; això provoca que el text no s'entengui bé, o encara pitjor, que s'interpreti malament la intenció de l'autor.

A més, cal tenir molta cura amb les sol·licituds de canvi d'estil, perquè la IA té tendència a afavorir unes estructures i uns girs concrets, i els pot utilitzar massa. Això fa que els textos siguin identificables fàcilment com a creacions de la IA i provoquin un efecte negatiu en els lectors.

Els textos creats o modificats amb l'ajuda de la IA poden ser uns esborranys molt bons, però cal treballar-los i revisar-los perquè els textos finals sonin naturals i propis.

4.4. Dades personals i altres dades sensibles

Recordeu que és imprescindible que els textos que processeu amb IA no continguin dades personals o altres dades sensibles. En cas que hàgiu de treballar amb contingut sensible, l'heu de treure del document abans de començar a treballar amb la IA.

4.5. Iteració

La IA no acostuma a encertar-la a la primera, o més ben dit, podeu aconseguir resultats millors si no us conformeu amb la primera resposta. Cal iterar, és a dir, heu de llegir el text produït per l'assistent, i llavors demanar-li que el vagi reajustant. Heu de repetir aquests passos diverses vegades fins que aconsegiu el resultat desitjat. Per tant, cal invertir-hi temps. Amb la pràctica, cada usuari troba l'equilibri d'eficiència entre demanar canvis a l'assistent d'IA i fer-los un mateix.

5. Quines indicacions (*prompts*) podeu utilitzar?

5.1. Indicacions generals

És molt recomanable que doneu a l'assistent d'IA indicacions (*prompts*) amb informació bàsica de context abans de demanar-li que tradueixi, corregeixi o redacti un text. Per exemple, per demanar-li que tradueixi un text de l'anglès al català, el resultat millorarà molt si li doneu tota la informació contextual necessària. Es poden agrupar totes les indicacions en un únic missatge:

- Tasca:
  - *Corregeix aquest text.*
  - *Tradueix aquest text al català.*
- Rol:
  - *Ets un expert en psicologia que escriu un article sobre assetjament a les escoles.*
- Context:
  - *El text forma part d'una campanya informativa per formar professionals de l'educació sobre assetjament i resolució de conflictes amb infants i adolescents.*
- Públic:
  - *El text va adreçat a mestres d'escola, pedagogs, treballadors socials i altres experts que treballen amb infants i adolescents.*
- Estil, to i registre
  - *El to ha de ser formal però no massa acadèmic. El text ha de ser clar, amb els termes tècnics principals.*
- Extensió
  - *El text final ha de tenir entre 400 i 500 paraules.*

5.2. Indicacions relacionades amb la traducció de textos

Per a **traduccions**, podeu demanar a l'assistent d'IA generativa que faci aquestes accions:

- Preguntar quina informació necessita per poder fer una bona feina.
  - *Abans de traduir, analitza el text i demana'm tota la informació que necessitis (to, públic, finalitat, variant lingüística, etc.). No comencis la traducció fins que no t'hagi respost.*
- Revisar el text original i proposar canvis per fer-lo més clar i entenedor (si cal).

- *Revisa el text original i proposa-hi millores que n'augmentin la claredat, la precisió i la facilitat de lectura. No en modifiquis la informació ni el registre. Presenta les propostes de millora de forma clara i estructurada.*
- Fer una traducció fidel i completa.
  - *Tradueix el text de manera completa i fidel, sense afegir-hi, ometre-hi ni reinterpretar-hi continguts. Mantingues el registre i l'estructura de l'original. Si algun fragment genera dubte o permet diverses interpretacions, demana'm aclariments abans de traduir.*
- Revisar la traducció feta i marcar-hi possibles diferències de contingut entre el text original i la traducció.
  - *Compara el text original amb la traducció i comprova que tot el contingut del text original s'hi hagi traslladat correctament. Detecta si hi falta informació, si s'hi ha afegit contingut nou o si hi ha canvis de significat. Presenta totes les possibles diferències en una taula amb tres columnes: 1) fragment del text original, 2) fragment corresponent de la traducció i 3) explicació clara de la diferència. Si no hi ha diferències, indica explícitament que la traducció és fidel.*
- Detectar possibles ambigüitats al text i proposar alternatives que les desfacin.
  - *Analitza el text traduït i detecta-hi fragments que puguin resultar ambigus o poc clars. Llista'ls en una taula numerada a quatre columnes: original, traducció, descripció del problema i proposta alternativa millorada. Assegura't que les alternatives siguin clares, naturals i fidels al sentit original.*

5.3. Indicacions per a correcció de textos

Per a la **redacció i correcció** de textos, podeu demanar a l'assistent d'IA generativa que faci aquestes accions:

- Preguntar quina informació necessita per poder fer una bona feina.
  - *Llegeix el text i demana'm la informació que necessitis (finalitat, públic, to, registre, longitud, etc.). Espera la meua resposta abans de corregir el text.*
- Detectar possibles ambigüitats al text i proposar-hi alternatives que les desfacin.
  - *Identifica totes les parts del text que puguin ser ambigües, vagues o susceptibles d'interpretacions múltiples. Explica per què poden generar confusió i proposa alternatives més clares. Presenta els resultats en una taula numerada amb tres columnes: fragment original, descripció de l'ambigüitat i propostes de millora.*

- Proposar alternatives per a frases o expressions concretes.
  - *Reformula les frases següents per fer-les més clares i naturals. Proposa almenys dues alternatives per a cada frase. No en canviïs el significat original. El registre ha de ser estàndard.*
 Frases:
 [FRASE 1]
 [FRASE 2]...
- Redactar el text amb un to o registre específic (estàndard, acadèmic).
  - *El to ha de ser acadèmic però no excessivament tècnic.*
- Redactar el text pensant en un grup específic de lectors (estudiants universitaris, experts en el tema, gent gran, etc.). És molt recomanable que sigueu molt específics amb les descripcions de to, registre i audiència, ja que la IA pot anar als extrems i fer un text excessivament recarregat o excessivament informal.
  - *El text ha de ser entenedor per a professorat universitari i també per a estudiants de qualsevol disciplina. Ha d'evitar tecnicismes innecessaris i no pot adoptar un nivell d'especialització propi d'experts en adquisició de competències.*
- Resumir un text o una part a una mida concreta (si al final heu escrit massa).
  - *Redueix el text següent a 100 paraules aproximadament, mantenint-hi el significat essencial i la coherència. Simplifica-hi les frases llargues. Elimina-hi redundàncies. Evita afegir-hi informació nova.*
 El text:
 [TEXT]
- Fer una taula comparativa amb els canvis fets al text perquè els valideu o descarteu.
  - *Revisa tots els suggeriments que has proposat en els missatges anteriors d'aquesta conversa per millorar el text. Agrupa'ls en una taula comparativa numerada amb les columnes següents: 1) Fragment original, 2) Proposta de la IA, 3) Explicació del canvi o del problema que resol. Respecta la seqüència del text original. No introdueixis canvis nous. Genera la taula completa de manera clara i fàcilment revisable. Ara crea la taula.*

6. Quines eines podeu fer servir?

Aquesta llista no és exhaustiva i només pretén donar-vos alguns exemples d'eines disponibles.

6.1. Traducció automàtica (xarxes neuronals)

- DeepL (www.deepl.com)
  - o La traducció al català està en fase de proves: s'espera que la qualitat millori properament. Castellà i anglès funcionen molt bé.
- Digital Europe Language Tools (Unió Europea)
  - o <https://webgate.ec.europa.eu/etranslation/translateTextSnippet.html>
  - o No inclou el català.
  - o És gratuït, no té publicitat i no es queda la informació dels textos traduïts pels usuaris.
- Google Translate
  - o <https://translate.google.com/>
  - o Inclou el català.
  - o Cal tenir en compte que la versió gratuïta pot fer servir tota la informació que puguen els usuaris per entrenar els seus sistemes de traducció i intel·ligència artificial.
- Microsoft Translator
  - o <https://www.bing.com/translator>
  - o Inclou el català.
  - o La funció també està integrada a les aplicacions d'Office.
- Softcatalà
  - o <https://www.softcatala.org/traductor/>
  - o És gratuït, inclou el català, no té publicitat i no es queda la informació dels textos traduïts pels usuaris (si no s'accepta explícitament).

6.2. Revisió i correcció de textos

- DeepL Write
  - o <https://www.deepl.com/es/write>
  - o No té català (es preveu que l'hi afegixin).
  - o Per als idiomes disponibles, es pot escollir entre diferents estils de redacció preconfigurats.
  - o En castellà i anglès funciona molt bé per a textos acadèmics i legals.

- Grammarly
  - o <https://www.grammarly.com/>
  - o Cal crear un compte gratuït amb funcionalitat limitada.
  - o No té català. És molt popular per a anglès.

- Languagetool
  - o <https://languagetool.org/>
  - o Inclou el català.
  - o Es poden instal·lar extensions per al navegador i per a les aplicacions d'Office.

- Microsoft Editor
  - o Inclou el català.
  - o Està integrat en les aplicacions d'Office (Word). També s'hi pot instal·lar una extensió per al navegador.

- Softcatalà
  - o <https://www.softcatala.org/corrector/>
  - o Corrector ortogràfic i gramatical en català.
  - o És gratuït, sense publicitat, i no es queda la informació dels textos traduïts pels usuaris (si no ho acceptes explícitament).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Servei Lingüístic i de Publicacions